2.1.1.5. Tutarlılık ve Çelişiklik

Bir görüşün güçlü olması, o görüşü ortaya koyan argümanların geçerliliğine bağlıdır. Argümanların geçerliliği, öncüllerin doğru ve tutarlı olmasıyla birlikte çelişki barındırmamasıyla mümkündür. Bu durum, önermelerin içerikleri kadar argümanların akıl ve mantık kurallarına uygunluğunu da gerektirir.

Geçerlilik, argümanın sonucunun doğru olması için öncüllerin zorunlu olarak doğru olmasını gerektirdiği gibi sonucun öncüllerden zorunlu olarak çıkması anlamına da gelir.

Koşullu Öncül: Felsefe okursam sorgulayıcı olurum.
Koşul: Felsefe okudum.
Koşula Bağlı Olan: O hâlde sorgulayıcı oldum.

Ancak öncülleri doğru olan her argümanın sonucu geçerli değildir.

Koşullu Öncül: Felsefe okursam sorgulayıcı olurum.
Koşula Bağlı Olan: Sorgulayıcı oldum.
Koşul: O hâlde felsefe okudum.

Buradaki geçerlilik problemi, koşullanmış olanın koşul olana kanıt tutulmasından kaynaklanmaktadır.

Tutarlılık, argümanın ya da argümanı oluşturan önermelerin kendi içinde veya birbiriyle olan uygunluğudur. Tutarlılık, argümanın akıl ve mantık kurallarını dolaylı olarak içeren ve olgusal açıdan kabul edilebilir bir gerekçeye dayanmasıdır.

Çelişiklik, özneleri ve yüklemleri aynı olmasına rağmen nitelik ve nicelik bakımından farklı yapıda iki önermenin birbiriyle aynı anda tutarlı olmamasına denir. Örneğin "Her üçgen üç kenarlı bir şekildir." yargısı, "Bazı üçgenler üç kenarlı değildir." yargısıyla çelişir. Çünkü birincisi tümel olumlu bir önermeyken ikincisi tikel olumsuz bir önermedir. Eğer çelişiklik bir argümanı oluşturan önermeler arasında gerçekleşirse o argüman da çelişik olur ve geçerli değildir.

Uygulama

Aşağıdaki metinde verilen tutarlı ve çelişik ifadeleri bulup altlarını çiziniz. Bulduğunuz tutarlı ve çelişik ifadelerin nedenlerini sınıf ortamında tartışınız.

SOSYAL MEDYA

İletişim, eğlence ve bilgi içeren İnternet insanların hayatını oldukça kolaylaştırmıştır. Büyük bir kütüphane, iletişim ve medya aracı, birçok resmî işlerin yapıldığı yer, sanal banka, market ve mağaza gibi ihtiyaçlara cevap vererek, birçok alanın yerine geçip bize zaman ve enerji tasarrufu sağlamaktadır. En önemlisi de çok fazla bilgiye çabuk ve derinlemesine ulaşmayı kolaylaştırmaktadır. İnternet'e erişimin kolay olması ve akıllı telefonların hayatın merkezinde yer alması özellikle sosyal medyayı insanlar için vazgeçilmez bir hâle getirmiştir. Sosyal medya, hayatı kolaylaştıran ve hızlandıran ögeleri içeren bilgi ve içerik platformudur.

İnternet, özellikle kentli insanı yalnızlığından kurtarır ve onu sosyalleştirir. Başka insanlar ve başka hayatlar tanımasını sağlar ve ona farklı ufuklar açar. Son derece popüler insanları takip ederek onlar gibi davranmak ve onları taklit etmek kişiyi rahatlatır. Sanal âlemde oynanan çevrim içi oyunlar, kişiyi günlük sıkıntılarından ve rahatsız olunan durumlardan uzaklaştırır.

Sosyal medya, insanların hayatında çok büyük zaman kaybına yol açar. TÜİK verilerine göre Türkiye'de kitaba günde bir dakika zaman ayrılırken internete üç saat zaman ayrılmaktadır. Yapılan araştırmalar, gençlerin İnternet'e çoğunlukla sosyal medyayı kullanmak amacıyla girdiğini göstermektedir.

Teknoloji bağımlılığı, FOMA (Fear Of Missing Out) adında bir fobi ortaya çıkarmıştır. Sosyal medyadaki gelişmeleri kaçırma korkusu olarak adlandırılan bu durum, insanlarda kaygı bozukluklarına sebep olmaktadır. İnsanların neyi, ne zaman, nerede, nasıl yaptıklarını takip eden kişi kendi dışındaki herkesin çok eğlendiği ve mutlu olduğu hissine kapılır. Bu his ise kendi hayatına dair onu mutsuz ve rahatsız eder. Sosyal medyada geçirilen zamanın artması kişilerin rutin hayatlarında aksaklıklara sebep olur. Sürekli bir bilgi akışının olması, herhangi bir bilgiye yeterince vakit ayrılıp bilginin derinlerine inilmesine engel olur.

İnsanlar, sosyal medyada hiçbir sakınca görmeden bütün hayatlarını olduğu gibi ortaya dökmektedir. Yenilip içilen şeyler, alınan ayakkabı, yürünen yolun kilometresi, yaşanılan şehrin hava durumu, gidilen yerler, sevilen markalar, kişinin o anki ruh hâli kısaca her şey ortada yaşanmaktadır.

Sosyal medya, isminin aksine kişileri yalnızlaştırıp asosyal hâle getirmektedir. Hiç keyif alınmasa da sırf bu tür ortamlara fotoğraf atabilmek adına arkadaş buluşmaları, tarihî ve turistik geziler yapılmaktadır. Ancak bunlar yapılırken kişinin yanındaki insanların ve gittiği yerlerin hiçbir önemi yoktur. Bir arada olmalarına rağmen herkesin telefonla ilgilenmesi aslında toplum içinde dahi insanların yalnız olduğunu göstermektedir. Yani sosyal medya, sosyal hayatınızın önüne geçmektedir.

Komisyon